

Bilag 5. Arkitekturprincipper for GeoDanmark

Arkitekturprincipperne beskriver den konceptuelle ramme for udarbejdelse af ny systemunderstøttelse til GeoDanmark og skal læses i sammenhæng med de forretningsmæssige krav. Arkitekturprincipper indgår som element i kravgrundlaget.

1. GeoDanmark-data er geografiske grunddata

Beskrivelse

GeoDanmark-data er geografiske grunddata, som benyttes til digital forvaltning. Grunddata skal let og sikkert kunne anvendes af alle og de skal være tilgængelige i en kendt kvalitet.

Strategisk mål

GeoDanmark-data spiller en central rolle i den offentlige geografiske infrastruktur og bidrager som fællesoffentligt geografisk administrationsgrundlag til digital forvaltning og effektivisering af den offentlige sektor i Danmark. (Forretningsmodel, s. 2)

Rationale

En smidig systemunderstøttelse er forudsætningen for at GeoDanmark-data kan fastholde sin status og sin værdi som fællesoffentlige grunddata.

Implikationer

Der skal tilvejebringes en smidig og robust infrastruktur for administration, ajourføring og distribution af GeoDanmark data således at GeoDanmark fortsat kan levere grunddata til brug for den offentlige forvaltning

Referencer

[GeoDanmarks forretningsmodel 11/2 2014](#)

[Fællesoffentlige grunddata](#)

2. GeoDanmarks systemunderstøttelse understøtter fleksible, tværgående og parallelle vedligeholdelsesprocesser

Beskrivelse

GeoDanmark-data vedligeholdes dels ved fotogrammetriske ajourføringer og dels ved løsning af forvaltningsopgaver, fx i forbindelse med kommunal sagsbehandling. (Forretningsmodel, s. 2-3)

Implikationer

Det er nødvendigt, at data altid er tilgængelige for alle brugere, også mens de ajourføres. Alle brugere skal altid have adgang til de samme fællesoffentlige GeoDanmark-data i samme kvalitet.

Det fordrer dels et velbeskrevet smidigt samarbejde mellem myndigheder og dels en veludviklet konflikthåndtering i GeoDanmarks systemunderstøttelse med tilhørende beskedfordeler

Referencer

[GeoDanmarks forretningsmodel 11/2 2014](#)

[Fællesoffentlige grunddata](#)

[Den fælleskommunale rammearkitektur](#)

3. Sektorer og forretningsprocesser bærer selv ansvaret for at dokumentere forvaltningsmæssige handlinger

Beskrivelse

GeoDanmark stiller udelukkende data til rådighed i form af GeoDanmark-objekter. Disse objekter kan knyttes til forvaltningsobjekter i forvaltningsprocesser via attributter der indeholder referencer/ID'er. Det er den udførende sektor eller forvaltningsproces der er ansvarlig for at dokumentere brugen af GeoDanmark-data

Sektorer og forvaltningsprocesserne er tillige ansvarlige for at udføre nødvendige handlinger i sin egen eller en GeoDanmark-proces, når der sker ændringer i GeoDanmark-data.

Rationale

GeoDanmark data er et administrationsgrundlag, ikke et administrationssystem

Implikationer

GeoDanmarks systemunderstøttelse stiller en "lytte på" service til rådighed via Datafordeleren.

4. GeoDanmarks systemunderstøttelse indeholder aktuelle og historiske GeoDanmark-data. GeoDanmark-objekter har stabile ID'er. Det understøtter forvaltningsbrug af data

Beskrivelse

GeoDanmark data er omfattet af regler for objekters livscyklus, der sikrer stabile ID'er og historik.

GeoDanmark objekter slettes aldrig, men nedlægges, dvs. gøres "historiske" i databasen, og et nedlagt objekt vil altid kunne fremfindes. GeoDanmarks systemunderstøttelse indeholder objekter registreret efter tidligere udgaver af specifikationen. Oplysninger om hvilken specifikation objekter er registreret efter fremgår af metadata.

Stabil ID og historik er væsentlig for GeoDanmark-objekternes anvendelse i forvaltningssammenhænge og som grunddata.

(Strategi, s. 5 + figur 1; Specifikationen)

Referencer

[GeoDanmark Strategi 2013-2015](#)

[GeoDanmarks forretningsmodel 11/2 2014](#)

5. GeoDanmark-specifikationerne fastlægger datastruktur og metadata

Beskrivelse

GeoDanmark-data er data som er registreret efter den vedtagne standard for datas kvalitet (GeoDanmark-specifikationen) hvad angår aktualitet, nøjagtighed og registreringsmetode. GeoDanmark-specifikationen er retningsgivende for GeoDanmarks fysiske datamodel. Denne "nedefra og op" relation er historisk betinget af FOTdanmarks samarbejdsmodel. Det var af grundlæggende betydning at definere objekttyper, objekter og attributter for at skabe en fælles forståelse for, at en fælles dataindsamling og ajourføring mellem Stat og kommuner kunne lade sig gøre. Det er imidlertid forretningsmodellen der udstikker den strategiske kurs for GeoDanmarks udvikling, herunder den nye systemunderstøttelse.

(Strategi, s. 7)

Referencer

[GeoDanmark Strategi 2013-2015](#)

[OIO Arkitekturguiden: logisk datamodel](#)

[OIO Arkitekturguiden: fysisk datamodel](#)

[Geodanmark-specifikationen](#)

[Den fælleskommunale rammearkitektur](#)

6. GeoDanmark-data udstilles i kendt og velbeskrevet kvalitet

Beskrivelse

GeoDanmark-data er registreret efter den gældende specifikation for data, der redegør for datas kvalitet i forhold til nøjagtighed og aktualitet. Ethvert GeoDanmark objekt udstilles med metadata.

(Strategi, s. 7; Forretningsmodel, s. 2)

Referencer

[GeoDanmark Strategi 2013-2015](#)

[GeoDanmarks forretningsmodel 11/2 2014](#)

7. Objektsansvaret kan entydigt fastlægges hos en given myndighed, fx kommunen

Beskrivelse

Alle GeoDanmark objekter kan omfattes af et myndighedsansvar, der er defineret for den pågældende objekttype. Objektsansvaret kan placere opgaven med at holde det pågældende objekt opdateret i databasen hos den definerede myndighed.

I visse tilfælde kan ansvaret for attributter deles mellem flere myndigheder.

Definitionen af objekt- og attributansvar er defineret i specifikationen og vil kunne fremgå af metadata.

Tredjepart kan udføre rettelse af data på vegne af en myndighed. En sådan "retteret" vil være fastlagt i en aftale og håndteres via systemunderstøttelsens brugerstyring.

(Strategi, s. 5; Forretningsmodel, s. 7)

Referencer

[GeoDanmark Strategi 2013-2015](#)

[GeoDanmarks forretningsmodel 11/2 2014](#)